

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 286/2015-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. júla 2015 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti A-Z Elektríc Slovakia, spol. s r. o., Šrobárova 2668/13, Poprad, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Olejár, s. r. o., Mnoheľova 839/10, Poprad, v mene ktorej koná advokát a konateľ spoločnosti JUDr. Jozef Olejár, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn. 32 Cb 228/2007 z 26. júna 2014, ako aj rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2 Cob 185/2014 z 19. februára 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti A-Z Elektríc Slovakia, spol. s r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. mája 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti A-Z Elektríc – Slovakia, spol. s r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 32 Cb 228/2007 z 26. júna 2014, ako aj rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Cob 185/2014 z 19. februára 2015 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutia“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že okresný súd zamietol žalobu sťažovateľky, ktorou sa domáhala zaplata sumy s príslušenstvom z titulu zaplata „*nájomného v zmysle zmluvy o podnikateľskom nájme hnutelných vecí zo dňa 1.7.2005*“. Krajský súd napadnuté rozhodnutie okresného súdu potvrdil rozsudkom sp. zn. 2 Cob 185/2014 z 19. februára 2015 bez toho, aby v odôvodnení reagoval na zásadné námietky sťažovateľky predostreté v jej odvolaní.

3. Sťažovateľka, opisujúc podrobne priebeh konania a výpovede účastníkov konania a svedkov, v sťažnosti tvrdí, že okresný súd, ako aj krajský súd nebrali do úvahy jej právne stanoviská k jednotlivým skutkovým zisteniam a nekriticky prevzali do rozhodnutia iba námietky žalovaného vyslovené v odpore proti platobnému rozkazu z 8. októbra 2007 na pojednávaní konanom 15. marca 2011 a ďalšie jeho vyjadrenia týkajúce sa podmienok upravených „*v zmluve o podnikateľskom nájme*“. Obdobne nebrali do úvahy ani výpovede svedkov, ktoré vyvrátili všetky tvrdenia žalovaného, preto považuje ich rozhodnutia za jednak nepresvedčivé a nepochopiteľné, ale aj „*za protiústavné aj arbitrárne, nakoľko ich odôvodnenie je odchylné od veci samej a extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti*“.

4. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd prijal túto sťažnosť na ďalšie konanie a nálezom takto rozhodol:

„... Základné právo A-Z Electric Slovakia, spol. s r.o. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... slobôd rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn. 32Cb/228/2007 z 26.6.2014 a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Cob/185/2014 zo dňa 19.2.2015 porušené bolo.

... Rozsudok Okresného súdu Košice II sp. zn. 32Cb/228/2007 z 26.6.2014 a rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Cob/185/2014 zo dňa 19.2.2015 sa zrušujú a vec sa vracia Okresnému súdu Košice II na ďalšie konanie.

... Okresný súd Košice II je povinný zaplatiť náhradu trov právneho zastúpenia spoločnosti A-Z Electric Slovakia, spol. s r.o. v sume ako budú tieto trovy vyčíslené, a to do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

5. Ako dôkazový materiál sťažovateľka pripojila napadnuté rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľky prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 288/05, I. ÚS 657/2014).

10. V súlade s uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.A

K namietanému porušeniu sťažovateľkou označených práv rozsudkom okresného súdu

11. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci

na prerokovanie (mutatis mutandis napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06). Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

12. O ochrane práv sťažovateľky, ktorých porušenie namietala vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu okresného súdu, mal právomoc rozhodovať (a aj rozhodol – pozri bod 2) v odvolacom konaní krajský súd. Vzhľadom na uvedenú zásadu subsidiarity preto nie je v právomoci ústavného súdu preskúmať rozsudok okresného súdu sp. zn. 32 Cb 228/2007 z 26. júna 2014.

13. Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky v časti namietajúcej porušenie označených práv postupom okresného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

II.B

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu

14. Sťažovateľka ďalej namietala porušenie svojho základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť

bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

15. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je kvalifikovaná už spomínaným princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. V nadväznosti na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

16. Podľa judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu a inú právnu ochranu zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (I. ÚS 26/94). Základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa možno domáhať v medziach a za podmienok ustanovených vykonávacími

zákonmi (napr. III. ÚS 124/04). Podľa čl. 142 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon. Ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy neznamena právo na úspech v konaní pred všeobecným (občianskoprávnym) súdom a nemožno ho účelovo chápať tak, že jeho naplnením je len víťazstvo v občianskoprávnom spore (II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05).

17. Pokiaľ ide o sťažovateľkou namietané porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným rozhodnutím krajského súdu, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov. V právomoci ústavného súdu zostalo následne iba posúdenie, či účinky výkonu právomoci krajského súdu v súvislosti s jeho napadnutým rozhodnutím o odvolaní sťažovateľky sp. zn. 32 Cb 228/2007 z 26. júna 2014 sú zlučiteľné s označeným článkom ústavy, resp. dohovoru.

18. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že jeho argumentácia vychádzala z výsledkov vykonaného dokazovania pred okresným súdom a námietky sťažovateľky sú neopodstatnené a bez ústavného významu. V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd najprv uviedol podstatu skutkových a právnych záverov okresného súdu a odvolacej argumentácie sťažovateľky, opísal stanovisko žalovaného k jej odvolaniu, ako aj svoje závery vyslovené v uznesení č. k. 2 Cob 103/2013-173 z 23. augusta 2013, ktoré predchádzali napadnutým rozhodnutiam okresného súdu a krajského súdu (na s. 2 a nasl.), a po preskúmaní napadnutého rozsudku okresného súdu jeho výrok ako vecne správny potvrdil. V odôvodnení na s. 5 až 6 konkrétne uviedol:

„Zo spisového materiálu odvolací súd zistil, že žalobca si uplatnil zaplatenie sumy 1.049,13 eur s príslušenstvom titulom zaplatenia nájomného podľa zmluvy o podnikateľskom nájme hnutelných vecí zo dňa 1.7.2005, ktoré vyúčtoval faktúrou č. 0403010604 splatnou 10.1.2006 vo výške 2.373,68 eur a č. 0224020614 splatnou

6.3.2006 vo výške 406,54 eur. Nájom vznikol podľa zmluvy 4.7.2005 a prenajímateľ sa zaviazal vystaviť vždy v posledný deň v mesiaci faktúru a jej splatnosť bude 14 dní.

Nájomnou zmluvou podľa § 663 Občianskeho zákonníka prenajímateľ prenecháva za odplatu nájomcovi vec, aby ju dočasne užíval alebo bral z nej úžitky. Nájomca je povinný platiť nájomné podľa zmluvy, inak nájomné obvyklé v čase uzavretia zmluvy s prihliadnutím na hodnotu prenajatej veci a spôsob jej užívania (§ 671 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Podľa § 676 ods. 1 Občianskeho zákonníka nájom sa skončí uplynutím doby, na ktorú sa dojednal, ak sa prenajímateľ nedohodne s nájomcom inak.

Podľa uzatvorenej zmluvy nájom vznikol 4.7.2005 a prenajímateľ mal vystaviť faktúry v posledný deň v mesiaci. Žalobca vystavil faktúru č. 0403010604 dňa 2.1.2006 za prenájom k 31.12.2005 a č. 0224020614 dňa 24.2.2006 za prenájom k 31.1.2006.

Žalovaný po doručení faktúr listom z 11.1.2006 oznámil žalobcovi, že predmet nájmu vrátil 9.11.2005 do jeho priestorov. Doručenie tohto listu žalobca nespochybnil, v odvolaní len namietal, že súd prvého stupňa neuviedol dátum, kedy mu bol list doručený. V liste sa uvádza, že predmet nájmu bol vrátený 9.11.2005, doručenie listu nebolo spochybnené, súd prvého stupňa preto nepochybil, keď neuviedol dátum doručenia listu.

Súd prvého stupňa správne poukázal na skutočnosť, že faktúra bola vystavená 2.1.2006 a v zmluve bolo dohodnuté fakturovanie raz mesačne. Tiež správne konštatoval, že v zmluve nebolo dohodnuté miesto vrátenia prenajatého lešenia a nepochybil v konštatovaní, že žalovaný oznámil vrátenie lešenia 9.11.2005, žalobca na to nereagoval, preto súd považoval nájomný vzťah za ukončený k tomuto dňu. Odvolací súd sa s týmto názorom súdu prvého stupňa stotožnil.

Podľa § 723 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak sa vec stratila alebo bola zničená, je nájomca povinný platiť nájomné a poplatok z omeškania, ak sa jeho platenie dohodlo dokiaľ stratu alebo zničenie veci prenajímateľovi neohlási, alebo dokiaľ sa o tom prenajímateľ inak nedozvedel...

Na oznámenie žalovaného o vrátení lešenia žalobca nereagoval, ale ako to vyplýva zo spisového materiálu vystavil žalovanému ďalšie faktúry... spolu 203.466,40 Sk.

V spise sa ďalej nachádza faktúra č. 0101071010 zo dňa 1.7.2010 splatná 15.7.2010, ktorou žalobca vyfakturoval žalovanému prenájom lešenia podľa uvedenej zmluvy za

obdobie od 1.7.2005 do 30.6.2010. Touto faktúrou žalobca fakturoval žalovanému nájom lešenia duplicitne za rok 2006.

Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že po oznámení žalovaného, že lešenie vrátil, žalobca na to nereagoval, nezaujímal sa o to, kde sa lešenie nachádza, len ďalej fakturoval.

V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že poukázanie žalobcu v odvolaní na nesvedomité konanie žalovaného, nie je dôvodné.

V prejednávanej veci súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, dôkazy vyhodnotil podľa § 132 O.s.p., vec správne právne posúdil a vo veci správne rozhodol. Odôvodnenie rozhodnutia spĺňa náležitosti podľa § 157 ods. 2 O.s.p...“

19. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia krajského súdu (aj v spojení s uznesením okresného súdu) konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci a jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov a zistení, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné, hoci údajne podľa sťažovateľky jej nedal priamo odpovede na niektoré jej námietky prednesené v odvolaní. Tieto jej námietky prezentované aj v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu sa však týkali výhradne skutkových otázok, ktoré majú v právomoci podľa čl. 142 ods. 1 ústavy riešiť iba všeobecné súdy, a nie ústavný súd, ktorý nie je súdom skutkovým. Rozsudok krajského súdu je podľa názoru ústavného súdu primerane odôvodnený a ústavný súd nezistil takú interpretáciu na vec použitých zákonných ustanovení (Občianskeho súdneho poriadku a Občianskeho zákonníka), ktorá by signalizovala porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

20. Z tejto sťažnosti vyplýva, že ide o klasické pokračovanie sporu bez ústavného významu a v posudzovanom prípade napadnutý rozsudok krajského súdu známky arbitrárnosti alebo zjavnej neodôvodnenosti vôbec nevykazuje. Tiež je potrebné uviesť, že do práva na spravodlivé súdne konanie nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov.

21. Obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru) nie je tiež záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

22. Vzhľadom na to, že ústavný súd nezistil relevantnú súvislosť medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a základným právom sťažovateľky na súdnu ochranu, ani jej právom na spravodlivé súdne konanie, odmietol jej sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (obdobne IV. ÚS 446/2010 a III. ÚS 2/2011).

23. Po odmietnutí sťažovateľkinej sťažnosti ako celku nebol už právny dôvod zaoberať sa jej ďalšími návrhmi, napr. na zrušenie napadnutých rozhodnutí (pozri bod 4).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. júla 2015